

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av studie- och
yrkesvägledningen i kommunal vuxenutbildning i
Solna kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av studie- och yrkesvägledningen i kommunal vuxenutbildning, komvux i Solna kommun. Granskningen genomfördes under hösten 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen två utvecklingsområden som angetts i beslut den 24 oktober 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 24 april 2024 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Solna kommun har inkommit med en sådan redovisning den 23 april 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som har granskats.

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som har granskats.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorerna behöver utveckla sin styrning och ledning av den individuella studie- och yrkesvägledningen genom att konkretisera de nationella målen, tydliggöra prioriteringar och

förväntningar samt ytterligare följa upp kvaliteten i den individuella studie- och yrkesvägledning.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har tagit fram en plan för verksamheterna som fastställer att studie- och yrkesvägledning ska vara hela skolans ansvar. Planen planeras att följas upp i samband med verksamhetsbesök under våren 2025 och redovisas i huvudmannens årsrapport för år 2025. Vidare framgår av huvudmannens redovisning att huvudmannens avtal med utbildningsanordnare på entreprenad har förtydligats när det gäller hur studie- och yrkesvägledningen förväntas fungera. Därutöver ett arbete där huvudmannens studie- och yrkesvägledare tar fram riktlinjer som stöd för den studie- och yrkesvägledning som utbildningsanordnare tillhandahåller till eleverna. Vidare har huvudmannen påbörjat ett arbete gentemot utbildningsanordnarnas rektorer och studie- och yrkesvägledare där alla verksamheter ska ha genomfört skattning utifrån Skolverkets skattningsverktyg för en kvalitativ studie- och yrkesvägledning samt planerat insatser till ett möte med huvudmannen i maj 2025. Som ett ytterligare led i att utvärdera studie- och yrkesvägledningen planeras en enkät att genomföras med kommuninvånare som fått studie- och yrkesvägledning i syfte att ytterligare föra en dialog med utbildningsanordnarna om kvaliteten i studie- och yrkesvägledningen. Huvudmannen beskriver vidare att vid vårens verksamhetsbesök med samtliga verksamheter, har de haft ett fokus på frågor till lärare, studie- och yrkesvägledare och elever som utgått från de nationella målen för studie- och yrkesvägledning för att få ett underlag för att bedöma hur verksamheterna lever upp till dessa. Verksamhetsbesöken planeras att följas upp. Tillsammans med utbildningsanordnarnas arbete med Skolverkets skattningsverktyg av studie- och yrkesvägledningen finns det enligt huvudmannen förutsättningar att identifiera eventuella utvecklingsbehov som gäller den individuella studie- och yrkesvägledningen. Huvudmannen bedömer sammanfattningsvis att det med genomförda och planerade åtgärder har blivit tydligare vad som är målen med studie- och yrkesvägledningen och att uppföljning och kompetensutveckling kan utgå från dessa.

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

Bedömningen var att ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande område:

- Rektorer och studie- och yrkesvägledarna behöver i den individuella studie- och yrkesvägledningen utveckla strategier och arbetssätt för att kunna utmana elevers studie- och yrkesval så att

de inte begränsas av sina föreställningar kring kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Av huvudmannens redovisning framgår att för att stärka medvetenheten om könsstereotypa och socialt och kulturellt betingade studie- och yrkesval har rektorn och studie- och yrkesvägledarna under ledning av huvudmannen deltagit i en workshop där de bland annat tog del av en forskningsrapport om påverkan av utbildningsval kopplat till kön. Diskussionerna utgick sedan från frågeställningar om eventuella mönster i studie- och yrkesvägledarnas praktiska arbete, strategier för att bredda elevers perspektiv samt utmaningar i att motverka könsstereotypa val. Vidare har frågan om att utveckla strategier och arbetssätt för att kunna utmana elevers studie- och yrkesval, tagits upp vid möten med studie- och yrkesvägledarna vid samtliga verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Detta som ett led i att skapa likvärdiga arbetsätt. Exempelvis har etablerade strategier och metoder för att bredda elevernas perspektiv dokumenterats. Huvudmannen beskriver att studie- och yrkesvägledarna genom insatserna har fått en ökad medvetenhet och fokus på att arbeta med strategier för att utmana elevers studie- och yrkesval så att de inte begränsas av sina föreställningar kring kön eller av social eller kulturell bakgrund. Ytterligare åtgärder som planeras är att frågan om att arbeta med strategier för att utmana elevers studie- och yrkesval kommer att lyftas vid framtida möten med huvudmannens upphandlade utbildningsanordnare. Vidare kommer frågan att följas upp vid huvudmannens verksamhetsbesök i verksamheterna samt inkluderas i huvudmannens årsrapport.

På Skolinspektionens vägnar

X Ingrid Jerkeman

X Katrin Söderlind

Beslutsfattare

Signerat av: Ingrid Jerkeman

Föredragande

Signerat av: Katrin Söderlind

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/studie--och-yrkesvagledning-i-komvux/>

Bilaga: Författningsstöd

Huvudmans och rektors organisering av studie- och yrkesvägledning inför val av studier

2 kap. 8, 10, 29 och 34 §§ samt 4 kap. 3–5 §§ skollagen (2010:800)

Förordningen (SKOLFS 2012:101) om läroplan för vuxenutbildningen (Lvux12), 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Utveckling av vuxenutbildningens verksamheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Utbildningsval - arbete och samhällsliv, 2.4 Rektorns ansvar

Arbetet med studie- och yrkesvägledning för att ge elever förutsättningar att göra väl underbyggda val av studier

2 kap. 29 § skollagen

Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Utbildningsval - arbete och samhällsliv